

**INTERNATIONAL LEGAL GUIDELINES
FOR THE DEVELOPMENT OF THE INFORMATION SOCIETY
IN THE CONTEXT OF MODERN CHALLENGES
TO THE INTERNATIONAL ORDER**

**МІЖНАРОДНО-ПРАВОВІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ
ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА В УМОВАХ СУЧАСНИХ
ВИКЛИКІВ МІЖНАРОДНОМУ ПОРЯДКУ**

Zabara I. M.

*Candidate of Legal Sciences,
Associate Professor of the Department
of International law,
Educational and Scientific Institute
of International Relations
of Taras Shevchenko National
University
Kyiv, Ukraine*

Забара І. М.

*кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри міжнародного
права,
Навчально-науковий інститут
міжнародних відносин
Київського національного
університету імені Тараса Шевченка
м. Київ, Україна*

Загострення глобальних проблем та стрімке зростання викликів сталому міжнародному порядку у останні десятиліття потребує колосальних зусиль для їх подолання. За таких умов широка тематика розвитку глобального інформаційного суспільства потребує постійного і стійкого міжнародного співробітництва. Цифрові технології надають такі можливості, враховуючи не лише світові загрози і ризики, але й орієнтуючись на визначені світовим співтовариством Цілі сталого розвитку.

Фактично, ми вже стоїмо на порозі нового періоду в розвитку глобального інформаційного суспільства, зокрема на етапі реалізації прийнятого Генеральною Асамблеєю ООН *Глобального цифрового договору* [1]. Варто зауважити, що він є складовою частиною *Пакту в ім'я майбутнього 2024* р. [1].

На нашу думку, майбутні контури міжнародно-правового регулювання інформаційно-комунікаційних відносин, запропонованих Глобальним цифровим договором, варто визначити шляхом аналізу, а саме – задач, принципів, зобов'язань і дій, необхідних для його виконання.

Задачі, визначені Глобальним цифровим договором [1] для виконання поставленої мети, сформульовані доволі широко, різноманітно і визначають різні рівні та напрямки зокрема: досягнення цілей сталого

розвитку з використанням цифрових технологій; формування цифрового простору; усунення цифрових розривів; цифрова економіка; управління даними, штучний інтелект на благо людства.

Принципи Глобального цифрового договору [1] ґрунтуються на тій основі, що цифрове співробітництво здійснюватиметься у відповідності з цілями і принципами Статуту ООН, а також принципами, визначеними Договором.

Зауважимо, що тринадцять принципів Глобального цифрового договору щодо побудови «інклюзивного, відкритого, стійкого, справедливого, безпечного і надійного цифрового майбутнього для усіх», сформульовані у довільній формі, носять описовий характер і передають загальну уяву про перспективні контури майбутніх інформаційно-комунікаційних відносин. Узагальнюючи положення принципів Договору [1] і не порушуючи послідовність, дозволимо собі авторськи інтерпретувати, виклавши їх наступним чином: а) принцип всеосяжної участі всіх держав та інших зацікавлених сторін ; б) принцип використання технологій у цілях прискорення прогресу, викорінення злиднів і забезпечення того, щоб ніхто не був забутий; с) принцип поваги, захисту і заохочення дотримання усіх прав людини як у звичайному житті, так і в Інтернеті; d) принцип гендерної рівності; е) принципи екологічної стійкості; f) принцип концентрації технічного потенціалу та ринкової влади; g) принцип *забезпечення цифрової доступності* для усіх та *сприяння мовному та культурному різноманіттю у цифровому просторі*; h) принцип функціональної сумісності між цифровими системами; і) принцип розвитку відповідального, заснованого на підзвітності, транспарентного й орієнтованого на інтереси людей підходу до життєвого циклу цифрових і нових технологій; j) принцип ініціативності та конкуренції; k) принцип просування до всеосяжного, відкритого, безпечного і захищеного цифрового майбутнього; l) принцип забезпечення країн, що розвиваються, шляхом передачі технологій, збільшенням їх потенціалу та наданням фінансових ресурсів; m) принцип врахування перспектив і забезпечення можливості виявляти, передбачати, оцінювати, відслідковувати новітні технології цифрового світу та адаптуватися до них, задля користування їхніми можливостями і відповідним реагуванням на нові виникаючі перспективні ризики та виклики.

Так різноспрямовано і строкато ГА ООН визначила принципи майбутніх інформаційно-комунікаційних відносин.

Інші складові частини – *Зобов'язання і Дії Глобального цифрового договору* [1] визначаються відповідно до п'яти визначених задач. Вони сформульовані наступним чином: 1. Усунення цифрових розривів і прискорення ходу досягнення усіх цілей в області сталого розвитку.

2. Розширення можливості участі у цифровій економіці і використання пов'язаних з нею переваг для усіх. 3. Формування інклюзивного, відкритого, безпечного і захищеного цифрового простору, в якому дотримуються, захищаються і заохочуються права людини. 4. Досягнення успіхів у розвитку відповідальних, справедливих, заснованих на забезпеченні функціональної сумісності підходів до управління даними. 5. Удосконалення міжнародного регулювання щодо штучного інтелекту на благо людства.

Сформульовані в такий спосіб і у такій послідовності Зобов'язання і Дії Глобального цифрового договору охоплюють усі гіпотетично можливі напрямки розвитку міжнародних інформаційно-комунікаційних відносин.

Зобов'язання і Дії щодо «формування інклюзивного, відкритого, безпечного і захищеного цифрового простору, в якому дотримуються, захищаються і заохочуються права людини», а також «досягнення успіхів у розвитку відповідальних, справедливих, заснованих на забезпеченні функціональної сумісності підходів до управління даними» передбачають у повній мірі певне вирівнювання рівнів розвитку держав у вже сталих традиційних сферах для інформаційно-комунікаційних відносин (права людини, регулювання Інтернету, довіра і безпека у цифровому середовищі, інформаційна добросовісність, конфіденційність, безпека та обмін даними, стандарти тощо).

Окремі Зобов'язання і Дії Глобального цифрового договору передбачені й щодо міжнародного-правового регулювання використання технологій штучного інтелекту [2]. Зауважимо, що цей напрям є одним із складних питань як міжнародно-правових досліджень, так і можливого міжнародно-правового регулювання.

Підсумовуючи зазначимо, що так бачаться світовому співтовариству положення щодо розвитку інформаційного суспільства крізь призму глобальних проблем та важелів впливу на міжнародний порядок [3], а разом з тим і майбутніх напрямків при формуванні міжнародного інформаційного права.

Література:

1. SUMMIT OF FUTURE. OUTCOME DOCUMENTS. September 2024. Pact for the Future, Global Digital Compact, and Declaration on Future Generation.

2. Забара І.М. Штучний інтелект: виклики міжнародному порядку і контури міжнародно-правового регулювання. *Закарпатські правові читання. Сталий розвиток і інституційна спроможність в умовах війни: національний і міжнародно-правовий аспекти* : зб. матеріалів XVI міжнар. наук. конф., м. Ужгород, 26–27 квітня 2024 р. /

Ужгородський національний університет, Львів – Торунь : Liha-Pres, 2024. С. 39–41.

3. Забара І. М. Інформаційне суспільство, погляд крізь призму глобальних проблем, викликів міжнародному порядку і впливів на міжнародне інформаційне право / *Per aspera ad astra*. На пошану професора Олександра Григорова до 65-річчя / Київ, Одеса : Фенікс, 2025. С. 276–286.

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-669-0-48>

**TRADE SANCTIONS AS AN INSTRUMENT
OF INTERNATIONAL PUBLIC ORDER: LEGAL CONSEQUENCES
FOR THE PRIVATE SECTOR**

**ТОРГОВЕЛЬНІ САНКЦІЇ ЯК ІНСТРУМЕНТ МІЖНАРОДНОГО
ПУБЛІЧНОГО ПОРЯДКУ: ПРАВОВІ НАСЛІДКИ
ДЛЯ ПРИВАТНОГО СЕКТОРА**

Zvierieva K. S.

*Doctor of Philosophy
in International Law,
Senior Lecturer, Department
of International, Civil
and Commercial Law,
State University of Trade and
Economics
Kyiv, Ukraine*

Zvereva K. S.

*доктор філософії
з міжнародного права,
старший викладач кафедри
міжнародного, цивільного
та комерційного права,
Державний торговельно-економічний
університет
м. Київ, Україна*

Shturmak O. O.

*3rd year student of the Faculty
of International Trade and Law,
State University of Trade
and Economics
Kyiv, Ukraine*

Штурмак О. О.

*студентка III курсу факультету
міжнародної торгівлі та права,
Державний торговельно-економічний
університет
м. Київ, Україна*

В умовах сучасних геополітичних викликів торговельні санкції набули статусу ключового механізму забезпечення міжнародного публічного порядку. Особливе значення має правовий режим санкцій, запроваджений у відповідь на агресію РФ проти України, що став наймасштабнішим в історії міжнародного права. Ці заходи суттєво впливають не лише на міждержавні відносини, але й на діяльність